

Innst. 86 L

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 111 L (2015–2016)

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i offentliglova (gjennomføring av endringsdirektivet til viderebruksdirektivet)

Til Stortinget

Sammendrag

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår i proposisjonen, i samråd med Justis- og beredskapsdepartementet, endringer i nokre av føresegnene i offentliglova som regulerer tilgjengeleggjering av offentlig informasjon for vidarebruk. EU-direktivet 2013/37/EU om endring av direktiv 2003/98/EF om vidarebruk av informasjon frå offentlig sektor (endringsdirektivet) skal leggje til rette for vidarebruk av offentlig informasjon i kommersiell og ikkje-kommersiell verksemd. Norsk lovgiving oppfyller langt på veg krav til reguleringar som kjem fram i endringsdirektivet, men det må gjerast visse endringar. Samtidig fremmar departementet ein del andre forslag med det siktemål å styrkje tilgangen til og bruken av offentlig informasjon. Proposisjonen inneheld forslag om endringar i reglane om når ein kan krevje betaling for tilgjengeleggjering av offentlig informasjon, og noko strengare krav til openheit om grunnlaget for slik betaling. I tillegg foreslår departementet å innføre krav om at når informasjon blir tilgjengeleggjort for allmenta, skal dette skje i alle eksisterande format og språkversjonar, også i maskinleselege format.

Dagens reglar knytte til vidarebruk er i all hovudsak nedfelte i offentliglova med tilhøyrande forskrift. Offentliglova gir reglar om openheit og innsynsrett i forvaltninga og offentlig kontrollerte verksemdar og legg med det også til rette for tilgjengeleg-

gjering og vidarebruk av offentlege data. Det klare utgangspunktet er at når ein får tilgang til informasjon på bakgrunn av offentliglova eller anna lov, ligg det føre ein fri rett til vidarebruk til alle slags føremål.

Åndsverklova (åvl.) og personopplysningslova (popplyl.) er saman med straffelova dei mest relevante lovene som kan setje avgrensingar for vidarebruk av offentlege opplysningar. Reglane om teieplikt, som blant anna finst i forvaltningslova § 13, vil normalt vere til hinder for utlevering av opplysningar, men kan òg avgrense moglegheitene til vidarebruk.

Trass i at det finst mange og gode rapportar om den positive verknaden av vidarebruk på europeisk økonomi, fann Kommisjonen at det framleis var eit stort uforløynt potensial på dette området. Ut frå kommisjonens undersøkingar kom dette blant anna av at næringar og borgarar hadde problem med å finne og bruke vidare offentlig informasjon. Endringane i vidarebruksdirektivet søkjer å betre situasjonen for begge partar.

Vidarebruksdirektivet har som formål å leggje til rette for at mest mogleg offentlig informasjon blir gjort tilgjengeleg for vidarebruk. Hovudregelen i offentliglova er at alt innsyn skal vere gratis, noko som også vidarebruksføresegnene tek utgangspunkt i. Lovforslaget styrkjer dette ytterlegare. Gjeldande reglar om betaling blir likevel i all hovudsak vidareførte.

Departementet kan derfor ikkje sjå at forslaget vil medføre særlege økonomiske eller administrative konsekvensar. I tillegg konkluderer ei rekkje nasjonale og internasjonale utgreiingar og rapportar med at tilgjengeleggjering for vidarebruk har eit både økonomisk og samfunnsøkonomisk potensial.

Forslaga opnar for auka tilrettelegging for vidarebruk av offentlig informasjon, noko som vil kunne medføre meirarbeid for dei offentlege verksemdene.

Samtidig står unntaket frå gratisprinsippet ved lag. Dette er meint å vege opp for eventuelt meirarbeid som verksemdene har med å leggje til rette.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lise Wiik, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Hårek Elvenes, Peter Christian Frølich og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og Ulf Leirstein, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, merker seg at denne proposisjonen omhandler endring i offentleglova og omhandler gjennomføring av endringsdirektivet til viderebruksdirektivet. Denne saken fremmes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i samarbeid med Justis- og beredskapsdepartementet, med bakgrunn i EU-direktivet 2013/37/EU.

Komiteen merker seg at norsk lovgiving langt på vei oppfyller krav til reguleringer som kommer frem i endringsdirektivet, men at det må gjøres noen endringer.

Komiteen viser til at viderebruksdirektivet har som formål å legge til rette for at mest mulig offentlig informasjon blir gjort tilgjengelig for viderebruk. Hovedregelen i offentleglova er at alt innsyn skal være gratis, noe som også gjeldende forskrifter tar utgangspunkt i.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i offentleglova (gjennomføring av endringsdirektivet til viderebruksdirektivet)

I

I lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd blir det gjort følgende endringer:

§ 2 sjette ledd skal lyde:

Føresegnene i § 6, § 7 andre ledd, § 8 tredje ledd andre punktum og fjerde og femte ledd og § 30 første ledd tredje punktum og andre ledd gjeld uavhengig av føresegnene i paragrafen her for alle verksemder

som er omfatta av EØS-avtalen vedlegg XI nr. 5k (direktiv 2003/98/EF som endra ved direktiv 2013/37/EU) om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor.

§ 6 tredje ledd skal lyde:

Dersom ikkje anna blir fastsett av Kongen i forskrift, gjeld føresegnene i paragrafen her berre for verksemder som er omfatta av EØS-avtalen vedlegg XI nr. 5k (direktiv 2003/98/EF som endra ved direktiv 2013/37/EU) om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor.

§ 7 andre ledd skal lyde:

I verksemder som er omfatta av EØS-avtalen vedlegg XI nr. 5k (direktiv 2003/98/EF som endra ved direktiv 2013/37/EU) om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor, skal eventuelle standardlisensar om bruk av offentleg informasjon vere tilgjengelege i digitalt format, og dei må kunne behandlast elektronisk. Kongen kan i forskrift fastsetje at det same skal gjelde for verksemder som ikkje er omfatta av EØS-avtalen vedlegg XI nr. 5k (direktiv 2003/98/EF som endra ved direktiv 2013/37/EU) om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor.

§ 8 fjerde til sjette ledd skal lyde:

For verksemder som fell utanfor lova her, men som er omfatta av anna lovgiving som gir ålmenta innsyn i offentlig verksemd, eller av EØS-avtalen vedlegg XI nr. 5k (direktiv 2003/98/EF som endra ved direktiv 2013/37/EU) om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor, må dei samla inntektene ved informasjonsutlevering ikkje overstige dei faktiske kostnadene ved reproduksjon og formidling av informasjonen, med tillegg av ei rimeleg avkastning av investeringane.

Verksemder som til vanleg krev betaling for informasjon, skal på førehand offentliggjere gjeldande vilkår og faktisk betalingssum, medrekna utrekningsgrunnlaget for betalinga. Slik informasjon skal gjerast tilgjengeleg elektronisk dersom det er mogleg.

Dersom ikkje anna blir fastsett av Kongen i forskrift, gjeld føresegnene i tredje ledd andre punktum og i fjerde og femte ledd berre for verksemder som er omfatta av EØS-avtalen vedlegg XI nr. 5k (direktiv 2003/98/EF som endra ved direktiv 2013/37/EU) om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor.

§ 30 skal lyde:

§ 30 *Korleis organet skal gi innsyn og gjere dokument tilgjengeleg*

Organet fastset ut frå omsynet til forsvarleg saksbehandling korleis eit dokument skal gjerast kjent. Det kan krevjast papirkopi eller elektronisk kopi av dokumentet. Hos verksemder som er omfatta av

EØS-avtalen vedlegg XI nr. 5k (direktiv 2003/98/EF som endra ved direktiv 2013/37/EU) om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor, og hos andre verksemder der det er fastsett av Kongen i forskrift, gjeld retten til kopi alle eksisterande format og språkversjonar. Retten til kopi gjeld ikkje format eller versjonar av eit dokument som er allment tilgjengeleg. Kongen kan gi forskrift om at retten til elektronisk kopi ikkje skal gjelde for dokument som ein tredjeperson har immaterielle rettar til, og for dokument der det er påkravd av arkivtekniske omsyn.

Når verksemder som er omfatta av EØS-avtalen vedlegg XI nr. 5k (direktiv 2003/98/EF som endra ved direktiv 2013/37/EU) om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor, gir innsyn i informasjon som det knyter seg immaterielle rettar til, skal organet, dersom det har kjennskap til det, opplyse om kven som er innehavar av rettane, eller kva for lisenshavar organet har fått informasjonen frå. Dette gjeld likevel ikkje når det er klart unødvendig å gi slike

opplysningar. Kongen kan fastsetje i forskrift at føresegnene i leddet her også skal gjelde for verksemder som ikkje er omfatta av EØS-avtalen vedlegg XI nr. 5k (direktiv 2003/98/EF, som endra gjennom direktiv 2013/37/EU).

Dersom verksemder som nemnde i andre ledd gjer dokument med tilhøyrande metadata allment tilgjengelege, skal tilgjengeleggjinga skje i alle eksisterande format og språkversjonar, så langt slik tilgjengeleggjing er i samsvar med lova her og tilhøyrande forskrift. Plikta omfattar maskinleselege format. Plikta etter første punktum omfattar ikkje format som berre blir brukte til lagring eller annan intern bruk, eller som elles er ueigna for tilgjengeleggjing.

II

Lova tek til å gjelde 1. juli 2016 eller frå den tida Kongen fastset.

Oslo, i justiskomiteen, den 15. november 2016

Hadia Tajik

leder

Margunn Ebbesen

ordfører

